

Com valoreu la situació actual de Bèlgica, amb gairebé sis mesos sense govern?

—Home, seria molt millor si hi hagués govern. Però hem de relativitzar les coses: Bèlgica no es l'únic país d'Europa en què no hi ha hagut govern durant molt de temps. Això també ha passat a Holanda.

—Hi ha qui comença a creure que aquesta coalició no té gaire futur, que els quatre partits que la formen no es posaran mai d'acord...

—Haurem de trobar una altra solució. És la responsabilitat dels parlamentaris. També és cert que no ens podem quedar així eternament. Necessitem un executiu. Europa no espera. El món no espera. De moment, tot i que és més llarg que no ho ha estat habitualment, encara no és greu, però si al desembre no s'arriba a cap acord, ja serà més preocupant. Tanmateix, nosaltres ens devem a aquesta coalició perquè és el que han triat els electors i perquè és l'única coalició que funcionaria amb quatre partits, mentre que en les altres possibles en caldrien sis.

—Vosaltres sou liberals, però heu fet coalició a Valònia amb el CD&H, més tirant cap a l'esquerra... Què us uneix?

—Ens uneix poca cosa. És un partit que se situa en el pla socio-econòmic, sobre la mateixa línia que el partit socialista, i nosaltres som liberals, partidaris de l'economia de mercat, de rebaixar la fiscalitat per augmentar el poder adquisitiu. Però per interès institucional, intentem posar-nos d'acord per plantar cara a Flandes.

—Ells, els flamencs, volen més autogovern i vosaltres, valons, voleu cedir massa poc. Fins on esteu disposats a arribar pel que fa a les competències?

—Es precisament el debat que ara tenim. Crec que hi haurà avenços perquè els governs regionals puguin prendre part de les decisions que afecten el govern federal, com per exemple en matèria de transport, els ferrocarrils, la formació de jutges o el mercat de treball, que ja és compartida però que podria anar més lluny.

—Però on sembla que no es pugui arribar gaire lluny és en les

“Flandes s’equivoca quan diu que estaria millor sola”

Charles Michel és el portaveu del Moviment Reformador (MR) al Parlament federal belga. Michel forma part de la minoria francòfona que també parla flamenc, cosa que l’ha portat a convertir-se en un dels polítics més assidus als debats de la televisió flamenca.

Charles Michel confia que creixi el moviment flamenc a favor de la unitat de Bèlgica.



negociacions sobre a quina circumscrició electoral pertany la perifèria de Brussel·les. De moment els flamencs ja han votat al Parlament una proposta per a retallar els drets lingüístics del francòfons en aquesta zona. Això encara fa les coses més difícils?

—Sí. És la primera vegada que ells trenquen el pacte entre els belgues aprofitant-se de la majoria per a imposar el seu punt de vista. Es només un gest simbòlic, perquè de moment les coses continuen igual, però ja diu moltes coses. Ara com ara, les negociacions es troben congelades tot esperant que ells facin un gest de bona voluntat. Aquesta qüestió de la pe-

rifèria de Brussel·les és una bomba a la taula de negociacions. Si hi hagués una solució, ja tindríem govern des de feia temps. Bèlgica ja ha demostrat tenir una gran creativitat en el pla institucional. Tanta, que la situació de Brussel·les i els seus 19 districtes ja formen una institució particular. Hi ha professors universitaris que van, per exemple, a Jerusalem a explicar com funciona Bèlgica.

—Els flamencs acusen Valònia de ser un llast per al seu desenvolupament econòmic...

—És veritat que, quan es refereixen a les transferències entre nord i sud, alguns sectors ho presenten de manera excessivament caricaturesca. Han forjat un discurs populista, fàcil d'entendre per a un elector flamenc. Flandes s'equivoca quan diu que li aniria millor sola, sense Valònia i Brussel·les. És impossible. Necessiten també una part de Brussel·les, i per una altra part Valònia és el primer mercat d'exportació de Flandes. Per tant, això els ajuda a mantenir el nivell de vida elevat que tenen. Subestimen el risc de l'escissió, perquè el sector econòmic való es girarà cap a França, Alemanya o Holanda per fer negocis. L'opinió pública francòfona comença a estar farta del sentiment d'arrogància de certs responsables flamencs.

—Però ells també voldran Brussel·les, que també és la seva capital...

—En el cas últim que la majoria flamenca volgués la independència, hi hauria un debat a Brussel·les i a Valònia per veure com les dues comunitats acorden fer una Bèlgica francòfona, sense els flamencs. La idea serà la unió de Brussel·les i Valònia.

—Als anys 60, els valons eren els rics. Si Valònia no hagués decaigut tant, creieu que el discurs flamenc seria el mateix?

—Segur que no serien tan importants. Hi hauria, ben cert, un debat sobre l'autonomia, perquè el sentiment flamenc no és únicament econòmic, sinó cultural, però és clar que el debat no fóra tan crispat. Evidentment, les diferències econòmiques donen raons suplementàries als flamencs.

—Què implicaria per a Valònia la desaparició de Bèlgica?

—Una Valònia sense Brussel·les se-

ria terrible, sobretot els primers anys, en la mesura en què la riquesa produïda a Valònia avui és insuficient per a garantir un nivell de vida equivalent, en termes per exemple de protecció social. Per això des de l'MR, amb una visió institucional, volem fomentar un eix Valònia-Brussel·les, perquè Brussel·les és un vitrina internacional que atreu moltes empreses internacionals i institucions.

—Vista l'actitud que ha demostrat Yves Leterme envers els valons, creieu que seria un bon primer ministre per a tot Bèlgica?

—Si ell ha de ser el primer ministre, que encara no ho és, li farem confiança. Serà jutjat després del seu mandat, i ara no em voldria pronunciar ni cap a l'un sentit ni cap a l'altre, perquè és prematur.

—Sovint es diu que flamencs i valons no tenen res a veure, que són part d'un mateix estat, però que viuen completament d'esquena...

—Les dues parts han desenvolupat sensibilitats diferents, però amb un tronc comú que és més important dins dels cors francòfons que no dels flamencs. És com una relació amorosa, on un dels dos està menys enamorat que l'altre. Però d'aquí a dir que només ens uneix el rei i algunes cerveses és una mica exagerat.

—De tota manera, fan poca vida en comú...

—Sí, és un punt feble, per exemple, que no tinguem un sistema d'aprenentatge sistemàtic de l'altra llengua. Tot i que els francòfons cada vegada aprenen més flamenc, però és tard. Només cal mirar aquí al Parlament; hi ha pocs parlamentaris que parlin totes dues llengües. Necessitem traductors. És increïble...

—Temeu que el final de Bèlgica s'acosti?

—No crec que això passi, almenys a curt termini. Com serem d'aquí a deu o quinze anys, ningú no ho pot dir. A més, van sorgint molts moviments flamencs a favor de la unitat de Bèlgica, que van a contracorrent de l'opinió autonomista, i que diuen que hi tenen més a perdre que no a guanyar amb la independència. Ara són minoria a Flandes, però potser a la llarga seran majoria.